

# Mai puțin fățarnici

Acești nebuni fățarnici

**D**ramaturgia lui Teodor Mazilu e profund actuală. Aș zice – ușor paradoxal – etem actuală. "Proști" au fost și vor fi, "nebuni fățarnici" bat paralela noastră (și meridianele), "tandrețe și abjecție" întâlnim, în formă exacerbată, la tot pasul, cât de "frumos e în septembrie la Veneția" putem auzi, cu cinică aroganță, de la cine nu te-astepti. Această longevivă virtute e dată, mai întâi, de valoarea filosofică a proiecției sale satirice, care vizează fenomenul denaturării, degradării umane în esența lui generală, nu individuală; apoi, de marcata teatralitate, care propune o modalitate absolut originală de tratare a temei, uneori fără subiect, fără conflict, aparent fără acțiune. Cum s-ar putea rezuma acțiunea piesei **Acești nebuni fățarnici**? Nu știu. Și nici nu contează. Dar ea e considerată –

și este, într-adevăr – "cea mai interesantă și mai originală creație dramatică a lui Teodor Mazilu". Iar dramaturgul – "moștenitorul vâenei dramatice caragialești, cu o tentă de asprime iberică, goyescă" (Roxana Ene, *Teatrul românesc contemporan*, Ed. Meridiane, 1975). Asociere pe care o rețin.

Numai că Mazilu nu se revendică din nimeni. O filiație cu experiența lui Caragiale e recunoscută, totuși – "el, cu marelui spirit artistic, a criticat în primul rând... progresul, adică formele goale care se ascundeau în progres" (*Dramaturgia românească în interviuri*, Ed. Minerva, 1996). Despre progres vorbește, iată, și principalul personaj al comediei pe care o discutăm, lordache: "Am făcut anumite coțcării, termenul nici măcar nu-mi aparține, dar nu m-am îndoit niciodată de

rigori și grade de compoziție, o faună aproape ireală, cu ființe din anturajul apropiat (Dobrișor, un subalterm dubios, Camelia, o femeie care distruge moralul bărbaților, și Silvia, o femeie care reface moralul bărbaților) și din cel al ficțiunii (Sublimul în caz de forță majoră, Licheaua întârziată, Adam, Bărbatul cu capu-n nori). Acțiunea e, de fapt, o acumulare de tensiune a dezechilibrului comic, cu proiecții în fantastic – în Absolut. Procedeu de ridiculizare simbolică, în tușe aspre, supradimensionate, cu subtilități de expresie. Goyescă, după cum s-a observat.

Piesele lui s-au montat și după două-trei decenii, validându-și acuitatea satirică. Dominic Dembinski, care a debutat la Arad cu un excepțional spectacol **Proștii sub clar de lună**, onorat cu un premiu, montează acum piesa cea mai grea, poate, prin abstracțiunea compoziției ei: **Acești nebuni fățarnici**. Cu un timbru mai reținut, parcă nedecis, care-i face pe protagoniști... mai puțin fățarnici! Nu știu cum, dar pe scena mică din subsolul teatrului, în piscina neterminată încă (putea să fie orice, de altfel), tensiunea comică se aplatizează. Într-o expresie aparent corectă, cu aluzii la actualitatea "tranziției" (se vorbește de reformă, se folosesc copios celularele, umbrela "Bere Ciuc" stă într-un colț până la pauză) și cu o ambianță deconcertantă. Dar, cam atât. Și hazul e, din păcate, anemic. Ilinca Goia propune o notă de teatralitate mai pronunțată în *Camelia*, Constantin Cotimanis o joacă chiar, cu un aer complice, Valeriu Preda și Marian Cîrpan compun figuri extravagante. Dar Emil Hossu (Dobrișor, Licheaua întârziată) și Catrinel Dumitrescu (Silvia) joacă neutru, iar Viorel Comănici (lordache) pare nedefinit.

**Constantin Paraschivescu**

În prim plan: Viorel Comănici; în planul secund: Catrinel Dumitrescu și Ilinca Goia

progresul omenirii (...) Unde nu e invidie, nu e nici progres". Dar despre câte altele nu vorbește acest grotesc fanfaron, umflat de el însuși cu o neverosimilă aroganță, ca un domn Ubu autohton?... De la celebrul "dacă e haos, măcar să fie ordine", la memorabilele panseuri "mint, deci exist", "scaunul e eternitatea mea", "o lichea care nu-i de-a noastră, e mai rea ca un om cinstit" etc, etc. Personaj gonflabil, feroce, în a cărui creionare dramaturgul a pus multă ingeniozitate și patimă, sarcasm. În jurul lui, fără să țină cont de

**ACEȘTI NEBUNI FĂȚARNICI** de Teodor Mazilu • TEATRUL "NOTTARA" • Data reprezentației: 3 noiembrie 1998 • Regia: Dominic Dembinski • Scenografia: Sică Rusescu • Comentariul muzical: George Marcu • Mișcarea scenică: Liliana Iorgulescu • Distribuția: Viorel Comănici (lordache), Emil Hossu (Dobrișor, Licheaua întârziată), Catrinel Dumitrescu (Silvia), Ilinca Goia (Camelia), Constantin Cotimanis/Mircea Jica (Sublimul în caz de forță majoră), Valeriu Preda (Adam), Marian Cîrpan (Bărbatul cu capu-n nori).